

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2526/15-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dům dětí a mládeže, Příbram, Pod Šachtami 294
Sídlo	Pod Šachtami 294, 261 01 Příbram IV
E-mail právnické osoby	ddm@ddm.pb.cz
IČO	61904449
Identifikátor	600032752
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Zdeňkem Koldou, ředitelem školského zařízení
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Pod Šachtami 294, 261 01 Příbram IV
Termín inspekční činnosti	20. a 21. říjen 2015

Inspekční činnost byla zahájena 20. října 2015 předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školským zařízením podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Hodnoceným obdobím byly školní roky 2013/2014 až 2015/2016 ke dni inspekční činnosti.

Charakteristika

Středisko volného času *Dům dětí a mládeže, Příbram, Pod Šachtami 294* (dále *DDM*) vykonává činnost školského zařízení v rozsahu zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Jeho nabídka obsahuje všechny formy zájmového vzdělávání. Pracuje celoročně. Provoz zařízení se přizpůsobuje uskutečňovaným aktivitám. Realizuje *Školní vzdělávací program 2015/2016* (dále *ŠVP*). V rámci rozdělení pracovišť na dva samostatné subjekty došlo v letošním školním roce k poklesu objemu činnosti. Zjištěné nedostatky konstatované v předchozí inspekční zprávě byly odstraněny.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Informace o vzdělávací nabídce zveřejňuje zařízení prostřednictvím propagačních letáků a především webových stránek. Většina zájmových útvarů (ZÚ) je vymezena pro děti od 6 do 15 let, některé z nich (*tvořivá dílna, irské tance, keramika*) jsou určeny i pro mládež. Přihláška k pravidelnému zájmovému vzdělávání obsahuje relevantní instrukce pro účastníky i jejich zákonné zástupce, tvoří součást matriky školského zařízení. Podle údajů v ŠVP systém zápisu uchazečů k pravidelnému vzdělávání (ZÚ, tábory) preferuje některé skupiny (loňské účastníky). Na trhu nabídky využívání volného času se středisko kromě tradičních oblastí prezentuje aktivitami pro školy (sportovní a vědomostní soutěže, olympiády) i příležitostnou činností. Propagace a prezentace DDM má nadprůměrnou úroveň.

V přípravné fázi je nová koncepce rozvoje DDM. Strategie řízení aktivit zařízení se mění, protože 30. června 2015 se osamostatnilo odloučené pracoviště Beroun. Organizační struktura řízení přehledně upravuje činnost DDM, která vychází z plánu práce určujícího reálné cíle pro školní rok. Vnitřní řád splňuje podmínky stanovené školským zákonem, ale uvádí neaktuální informace (pracoviště Beroun). Bod *Kurzovné* upravuje alternativu snížení nebo prominutí úplaty, což umožňuje zapojení vyššího počtu zájemců. V bodě *Spontánní činnost* chybí uvedení pravidel a prostor pro její konání. Další pracoviště střediska v Hrabákově ulici č. 271 není uvedeno v rejstříku. Servisní činnost a metodickou pomoc dostatečně zajišťují ředitel, zástupkyně a vedoucí oddělení, stejně jako měsíční kontrolu aktivit. Průběžně přijímaná opatření, korigující činnost DDM, nejsou písemně zachycena. Deníky ZÚ mají rozdílnou úroveň, prokazatelně zachycují průběh vzdělávání. Některé plány kroužků (*army, sebeobranu*) nespĺňují plně svůj účel.

Zájmové vzdělávání k termínu inspekce zajišťuje celkem 23 pedagogických pracovníků (2 interní a 21 externích zaměstnanců). Ředitel a jeho zástupkyně splňují požadavky stanovené pro výkon funkce. Jeden externista nespĺňoval podmínky odborné kvalifikace, ředitel doložil, že se snažil bez úspěchu získat odborníka pro daný ZÚ. Zástupkyně ředitele (0,7 úvazku) neměla stanoven rozsah přímé pedagogické činnosti. 12 externích pracovníků získalo *Osvědčení o absolvování studia pedagogiky pro pedagogy volného času vykonávající dílčí přímou pedagogickou činnost*, ostatní externisté (pedagogové) splňují předpoklady pro její vykonávání. Všem pracovníkům poskytuje vedení metodickou podporu formou přímých konzultací a hospitační činností. Účelná organizace dalšího vzdělávání umožňuje jejich profesní růst a koresponduje s potřebami DDM.

Areál střediska se nezměnil, v jeho části působí pedagogicko-psychologická poradna (PPP). Prostředí i prostorové podmínky a jejich hmotné zabezpečení umožňují naplňovat aktivity stanovené v ŠVP. Zlepšil se estetický vzhled heren i situace v materiálním vybavení. Variabilní uspořádání pracoven poskytuje možnost pro činnost více kroužků. Požadovanou úroveň má pracovní zázemí interních pedagogů. Velikost nábytku v hernách neodpovídá vždy věku účastníků. Provozní problém činí zateplení budovy a část starších oken. Příležitost ke zlepšení má středisko v převzetí venkovního areálu (hřiště), v zajištění podmínek pro spontánní aktivity a v umožnění vstupu handicapovaným zájemcům.

DDM využívá kromě finančních prostředků státního rozpočtu, příspěvku zřizovatele, úplaty za poskytování vzdělávání a školské služby i příspěvek na provoz PPP. Pořádání soutěží umožňuje podpora rozvojových programů. Diferenciované účastnické poplatky jsou stanoveny s ohledem na finanční náročnost a atraktivitu činnosti, sociální možnosti zájemců. Z vlastních fondů organizace provedla v roce 2014 výměnu oken v sále č. 9 (vytvoření žádoucích tepelných podmínek). Část rodičů finančně přispívá na činnost kroužků (např. taneční úbory). Subjekt ve sledovaném období nevyužil další zdroje

financování, jako jsou např. sponzorské dary. Příležitost má v efektivním využívání pracoven od 8,00 do 15,00 hodin.

System řízení a kontroly má běžnou úroveň. Personální zajištění vzdělávání, prostorové i materiální podmínky umožňují plně realizovat ŠVP. Finanční prostředky státního rozpočtu DDM využívá hospodárně.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu

DDM pracuje dle ŠVP, který splňuje formální podmínky dané právním předpisem. Zaměření ŠVP je v souladu s materiálními a personálními předpoklady střediska. Obsah vzdělávání ale plně nerespektuje jednotlivé oblasti činnosti kroužků (např. estetické, sportovní, taneční) a nespecifikuje jejich výchovně vzdělávací cíle, metody a formy práce. Příloha ŠVP *Plán práce na školní rok* s výčtem akcí je reálným dokumentem.

Pravidelné činnosti

Údaje o ZÚ i účastnících korespondovaly s daty v zahajovacích výkazech za školní roky 2013/14 a 2014/15 a ve sledovaném období se příliš neměnily. Organizaci kroužků přesně upravuje *Přehled zájmových útvarů a rozpis pracoven*. Činnost probíhá až po 15 hodině. Všechny kroužky, kromě florbalu, pracují v budově střediska. Sledované skupiny pracovaly v určených prostorách, podle stanoveného časového rozvrhu. Aktivitu vedli externí zaměstnanci střediska. Hodnocení průběhu vzdělávání proběhlo v ZÚ *prožitkové malování, keramika, modelářském a výtvarném*.

Estetické aktivity umožňovaly členům značnou rozmanitost činnosti s ohledem na jejich věk, nadání a zručnost. Všichni měli přiměřenou volnost ve výběru kreseb, výrobků, pracovního postupu, včetně užití pomůcek. Variabilitu práce (fantazii, samostatnost, vlastní námět) podporovali i jejich vedoucí se snahou rozvíjet talent a nadání účastníků. Ti je často kontaktovali a probírali s nimi možné obměny činnosti. Zvolené postupy aktivit podporovaly diferencování obsahu vzdělávání a byly účinné.

Příjemné vztahy a způsob komunikace přispívaly k rozvoji sociální gramotnosti. Činnosti a požadavky volili vedoucí s ohledem na věk, pokyny zadávali srozumitelně. Ověřovali si pochopení úkolu. Svým úzkým vztahem k provozovaným činnostem, názorem a ukázkami motivovali účastníky a povzbuzovali je k aktivnímu zapojení. Průběžně je hodnotili a dávali jim prostor pro vlastní hodnocení.

Členové ZÚ *keramiky a modelářů* respektovali předem stanovená pravidla (vnitřní řád pracoven, obecné zásady pro činnost kroužku). Dostávali jasné pracovní postupy i individuální pomoc. Dokázali se soustředit na práci a dokončit stanovené úkoly v daném limitu. Využívali možnosti výběru z daných eventualit podle svých schopností a znalostí, reagovali spontánně. Konzultovali postup své práce s vedoucími, uplatňovali vlastní představivost a kreativitu. Při práci vzájemně komunikovali, oceňovali zdařilé výtvary svých kamarádů.

Vedoucí ZÚ uplatňovali individuální přístup k jednotlivcům podle jejich předpokladů (např. *modeláři*) a vytvářeli předpoklady i pro diferencované činnosti (*keramika, prožitkové malování*). Zadávali úkoly způsobem, který umožňoval volbu různých postupů a zároveň vytvářel příležitost pro možnou spolupráci mezi účastníky. Zvolené metody je podněcovaly k tvořivé práci. Na pozitivní rozvoj osobnosti měly vliv také zájem a aktivita účastníků i příjemné pracovní prostředí.

Příležitostné činnosti

Realizují se během celého školního roku, třetina o víkendech a volných dnech. V hodnoceném období jejich počet mírně vzrostl. Programy jsou zajišťovány ve spolupráci

s dalšími organizacemi. DDM nabízí zejména osvědčené akce. Jednorázové aktivity s tematickým zaměřením (*Vánoce, Velikonoce, 17. listopad*) probíhají pro menší skupiny, (*Pohádkové putování s DDM, Vánoce v divadle*) pro velký počet účastníků. Prezentační roli plní představení *dramatického kroužku, loutkoherecké skupiny Zalezlíci*, nebo vystoupení *souboru tanců*. Dlouholetou tradici mají zájezdy do divadel, cyklické akce zábavného charakteru (*deskové hry, sportovní soutěže*) nebo výchovně vzdělávacího rázu (*keramické semináře*). Přehledná dokumentace a propagace příležitostné činnosti dokládá její úspěšnost a hojnou návštěvnost.

Soutěže a přehlídky

Středisko organizuje sportovní soutěže vypsané krajským úřadem. Zajišťuje zároveň pořádání okresních kol předmětových olympiád vyhlášených MŠMT. Pro zajištění odborných komisí účelně spolupracuje s pedagogy místních škol (dohoda o provedení práce). Kontrolovaná dokumentace pravidelně ročně pořádaných vědomostních soutěží (18) prokazuje jejich bezproblémový průběh a kvalitní organizaci.

Táborová činnost nebyla hodnocena. Z předložené dokumentace bylo patrné, že středisko spolupracuje při pořádání pobytových akcí s cestovní kanceláří.

Osvětová činnost probíhá aktivitami DDM při akcích pořádaných např. pro MŠ a ZŠ. Poradenské služby využívají především talentovaní účastníci. Odbornou a metodickou činnost poskytuje středisko pedagogickým pracovníkům na základě akreditace MŠMT. Formou kurzů realizuje školení pro instruktory školního lyžování a snowboardingu.

Spontánní činnosti nemají, kromě odpočinkových koutů, určené pro činnost. Při inspekci probíhaly formou diskuze účastníků před zahájením kroužků. Zároveň relaxační prostory využívaly např. maminky čekající na ukončení činnosti svých dětí.

DDM zajišťuje zájmové vzdělávání ve sledovaných formách na požadované úrovni. Účastníci získávají znalosti a vědomosti v rozsahu uvedeném v ŠVP. Vedoucí pravidelně zájmové činnosti zpravidla účinně podporují rozvoj jejich osobnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitel zařízení, zástupkyně a vedoucí oddělení cíleně monitorují výsledky zájmového vzdělávání. Jednotlivé ukazatele (počty účastníků, reakce veřejnosti), včetně případných neúspěchů (nízký počet zájemců), analyzují a podle zjištěných údajů upravují nový roční plán. Zjišťování úrovně výsledků provádějí tradičními způsoby (pozorováním, rozhovory se členy, zákonnými zástupci, hospitacemi a hodnocením soutěží).

Účastníci pravidelné zájmové činnosti získávali znalosti a dovednosti, které mohou uplatnit v běžném životě. Projevovali kladný vztah k výtvarnému umění. Utvářeli si smysl pro tvořivost a tradice, zapojovali se do kulturního dění města. Chápali smysl aktivního trávení volného času a kompenzaci stresu. Způsobnost pracovat ve skupině a respektovat názory ostatních odpovídala jejich úrovni i věku.

Běžnou úroveň má preventivní strategie ochrany zdraví účastníků. Realizované činnosti byly v souladu s jejími zásadami i psychohygienou práce. DDM v hodnoceném období neevduje žádný úraz. Vnitřní řád obsahuje ustanovení směřující proti rizikovým jevům. Zjištěné formální nedostatky, chybějící provozní řády některých pracoven a poučení pro práci s přístroji (hmrčářský kruh v keramice), byly odstraněny během inspekce. Nábytek nebyl výškově stavitelný, neodpovídal účastníkům předškolního věku. Příležitost ke zlepšení je v zabezpečení vstupu do budovy, v omezení pohybu nežádoucích osob, ve snížení počtu členů kroužku sebeobrany.

V souladu se celospolečenským požadavkem se středisko podílí na snižování výskytu problémového chování. Snaha podchytit rizikové skupiny (starších žáci, mládež) je patrná v inovaci ZÚ (např. *irské tance, bubnování, sportovní tanec*). Ve sledovaných ZÚ vedoucí vytvářeli situace pro nácvik sociálních dovedností a morálního chování i podmínky pro podchycování nadaných a talentovaných jedinců. Účastníkům se zdravotním postižením umožňovali, podle jejich schopností, začlenění do zájmových aktivit.

DDM v potřebném rozsahu umožňuje rodičům získávat přehled o výsledcích členů zejména prostřednictvím návštěv v ZÚ, informováním o umístění v soutěžích a účasti na veřejných akcích. Sledované jsou *Závěrečná vystoupení pro veřejnost* a náborové akce na pěší zóně. Výsledky své práce účastníci prezentují na chodbách střediska, nejlepší z nich se účastní pravidelně přehlídek. Při ukončování činnosti dostávají členové *Osvědčení o absolvování zájmového útvaru*.

Kvalitní organizování soutěží, přehlídek a předmětových olympiád umožňuje vzájemná kooperace se zřizovatelem, školami v regionu. Efektivní je dlouholetá spolupráce s loutkohereckou skupinou „Zalezlíci“, která jako domovskou scénu využívá DDM. V dramatickém kroužku vychovává své nové členy z řad dětí a mládeže.

Výstupy hodnoceného zájmového vzdělávání mají požadovanou úroveň. Kvalitní výsledky své práce členové kroužků každoročně veřejně prezentují.

Závěry

- a) Silné stránky zařízení: *príznivé vnitřní klima, spolupráce se zřizovatelem, akreditace MŠMT pro instruktory školního lyžování, propagace činnosti střediska*
- b) Zásadní a na místě neodstranitelné nedostatky: *nestanovená přímá pedagogická činnost zástupkyně ředitele, chybějící odborná kvalifikace externího pedagoga*
- c) Zásadní nedostatky, které byly odstraněny na místě: *zveřejnění chybějících provozních řádů odborných pracoven, včetně jejich doplnění*
- d) Slabé stránky zařízení: *chybějící venkovní areál s prostorami pro spontánní činnosti a bezbariérový přístup, nezajištěný vstup do budovy, neuvedené pracoviště v rejstříku*
- e) Návrhy na zlepšení stavu zařízení: *aktualizovat vnitřní řád, upravit podmínky přijímání k pravidelné činnosti, získat areál hřiště, využití budovy v dopoledních hodinách, doplnit rejstřík,*
- f) Od poslední inspekce došlo: *k úpravě ŠVP, k posunu od pravidelné činnosti k příležitostným aktivitám, zkvalitnění sboru externistů, zlepšení materiálních podmínek*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje

- **do 30 dnů odstranění zjištěných nedostatků podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění,**
- **do 30 dnů 2015 přijetí opatření ke zlepšení stavu.**

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. *Školní vzdělávací program 2015/2016 ze dne 2. září 2015*
2. *Výroční zprávy za školní roky 2011/2012 až 2013/2014*
3. *Deníky zájmových útvarů a přehled ZÚ za školní roky 2013/2014 až 2015/2016*
4. *Osvědčení o proškolení externích pracovníků z roku 2014*
5. *Knihy úrazů vedena od 1. září 2010*
6. *Vnitřní řád DDM ze dne 2. září 2015*
7. *Výpis správního řízení o provedení výmazu míst poskytovaného vzdělání nebo školských služeb KÚ SK čj. 084575/2015/KUSK s platností od 30. června 2015*

8. Zřizovací listina DDM Příbram, Pod Šachtami 294, včetně Dodatku č. 5
9. Jmenování ředitele DDM do funkce vydané zřizovatelem dne 2. července 2012
10. Závazné ukazatele rozpočtu za rok 2012, 2013, 2014
11. Účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2012, 2013 a 2014
12. Osobní spisy interních a externích zaměstnanců DDM Příbram ke dni inspekce
13. Finanční vypořádání dotací MŠMT a z kapitoly 05 KÚ v roce 2012 až 2014
14. Výkaz o činnosti střediska volného času Z 15-01 k 31. říjnu 2012, 2013 a 2014
15. Dohody o pracovní činnosti uzavřené s externisty na školní rok 2014/2015
16. Vnitřní dokumentace příležitostné, spontánní činnosti, soutěží a přehlídek
17. Protokol čj. ČŠI-931/08-02
18. Školní matrika, platná pro školní rok 2014/2015 a 2015/2016
19. Fotodokumentace a propagační materiály akcí pořádaných v roce 2013, 2014 a 2015
20. Plán práce na školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
21. Webové stránky DDM ke dni inspekce

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci (dále ČŠI), a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu ČŠI, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jíž se týká, a ve Středočeském inspektorátu ČŠI.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Václav Zemek, školní inspektor

Mgr. Václav Zemek v. r.

Mgr. Blanka Šmídová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Šmídová v. r.

RNDr. Antonín Smrž, školní inspektor

RNDr. Antonín Smrž v. r.

Mgr. Helena Zahradníčková, přizvaná osoba,
zájmové vzdělávání

Mgr. Helena Zahradníčková v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

Ing. Hana Borůvková v. r.

V Benešově dne 6. listopadu 2015

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Zdeněk Kolda, ředitel školského zařízení

Mgr. Zdeněk Kolda v. r.

V Příbrami dne 23. listopadu 2015

